

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. XCVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A veros vicinosque non horreat? cum contra decem legiones, & Gallica auxilia, & mixta barbarica arma ciuilibus, vocem liberam mittat, & Remp. hortetur, ne pro libertate decidat, sed omnia experiatur, honestius in seruitutem casura, quam itura? Quantum in illo vigoris ac spiritus, quantum in publicâ trepidatione fiducia est? Scit se vnum esse, de cuius statu non agatur: non quari, an liber Cato, sed an inter liberos sit. Inde periculorum gladiatorumque contemptus. Libet admirantem inuictam constantiam viri, inter publicas ruinas non labantis, dicere: *Luxuriatque toris animosum pectus.* Proderit non tantum quales esse soleant boni viri, dicere, formamque eorum & lineamenta deducere: sed quales fuerint narrare, & exponere Catonis illud vltimum ac fortissimum vulnus, per quod ⁶⁰ libertas amisit animam: Laelij sapientiam, & cum suo Scipione concordiam: alterius Catonis domi forisque egregia facta: ⁶¹ Tuberonis ligneos lectulos, cum in publicum sternerentur, haedinasque pro stragulis pelles, & ⁶² ante ipsius Iouis cellam proposita conuiuia vasa fictilia. quid aliud est, paupertatem in Capitolio consecrare? Vt nullum aliud factum eius habeam, quo illum Catonibus inseram, hoc parum credimus? Censura fuit illa, non caena. O quam ignorant homines cupidi gloriae, quid illa sit, aut quemadmodum petenda! Illo die populus Romanus multorum suppellectilem spectauit, vnus miratus est. Omnium illorum aurum argentumque fractum est, & millies constat: at omnibus saeculis Tuberonis fictilia durabunt.

EPIST. XCVI.

CONTRA Querulos: & omnia à Fato ac Deo venire. Quid igitur indignamur? Pareamus istis, aut potius assentiamur.

TAMEN tu indignaris aliquid, aut quereris: & non intelligis, nihil esse in istis mali, nisi hoc vnum, quod indignaris & quereris? Si me interrogas, nihil puto viro miserum, nisi aliquid esse in rerum naturâ putet miserum. ¹ Non feram me, quo die aliquid ferre non potero. Malè valeo? pars fati est. Familia decubuit? fenus offendit? domus crepuit? damna, vulnera, labores, metus incurrerunt? Solet fieri. hoc parum est: debuit fieri. decernuntur ista, non accidunt. Si quid credis mihi, intimos affectus meos tibi cum maxime detego: in omnibus quæ aduersa videntur & dura, sic formatus sum. ² Non pareo Deo, sed assentior: ex animo illum, non quia necesse est, sequor. Nihil vquam mihi incidet, quod tristis excipiam, quod malo vultu: nullum tributum inuitis conferam. Omnia autem ad quæ gemimus, quæ expauescimus, tributa vitæ sunt. Horum, mi Lucili, nec speraueris immunitatem, nec petieris. Vesica te dolor inquietauit: ³ epulæ fuerunt parum dulces: detrimenta continua: propius accedam, ⁴ de capite timuisti. Quid tu, nesciebas hæc te optare, cum optares senectutem? Omnia ista in longâ vitâ sunt, quomodo in longâ viâ & puluis & lutum & pluvia. Sed volebam, inquis, viuere, carere tamen incommodis omnibus. Tam effeminata vox virum dedecet. Videris, quemadmodum hoc votum meum excipias: ego illud magno animo, non tantum bono facio. Neque dij, neque deæ faciunt, vt te ⁵ fortuna in deliciis habeat. Ipse te inter-

roga,

60. LIBERTAS AMISIT.] *Henr. Stephanus,* emisit: *rectè.*

61. TUBERONIS LIGNEOS.] *Vide Valerium lib. vii. cap. v. Ciceronem pro Mutinâ.*

62. ANTE IPSIUS IOVIS.] *Epulo publico, in Capitolio. Adde epist. xcvi.*

EPIST. XCVI. I. NON FERAM ME.] *Malè mihi erit, de me querar & angar.*

2. NON PAREO DEO, SED.] *Vera sapientia,*

& finis vitæ Stoicis, Naturam id est Deum sequi. Ego in Manud. ii. Dissert. xix.

3. EPULÆ FVERVNT.] *Aliàs, epistulæ: nec spernam. Epistola scilicet, quæ talia tristia nuntiant.*

4. DE CAPITE TIMVISTI.] *Suprà epist. xxiv.*

5. FORTVNA IN DELICIIIS.] *Tale de Providentiâ cap. i. Deus bonum virum in deliciis non habet.*

roga, si quis potestatem tibi Deus faciat, vtrum velis viuere in macello, an in castris. At- A
qui viuere, mi Lucili, militare est. Iraque hi qui iactantur, & per operosa atque ardua
sursum atque deorsum eunt, & expeditiones periculossimas obeunt, fortes viri sunt,
primoresque castrorum: isti quos ⁶ publica quies, aliis laborantibus molliter habet,
⁷ Turturilla sunt, tuti contumeliae causla.

EPIST. XCVII.

ET nunc, & olim, fuisse malos. Exemplum à iudicio Clodiano, quod ille nummis & adul-
teris corruptit. De vi deinde Conscientiae, damnari ab ea mala, atque etiam puniri interno fla-
gello aut morsu.

ERRAS, mi Lucili, si existimas nostri saeculi esse vitium, luxuriam & negligentiam B
boni moris, & alia quae obiicit suis quisque temporibus. Hominum sunt ista, non
temporum: nulla aetas vacauit à culpa. Et si aestimare licentiam cuiusque saeculi inci-
pias: pudet dicere, numquam apertius, quam coram Catone, peccatum est. Credat ali-
quis pecuniam esse versatam in eo iudicio, in quo reus erat Clodius, ob id adulterium,
quod cum Caesaris vxore in operto commiserat, violatis religionibus eius sacrificij, quod
¹ pro populo ficti dicitur, sic submotis extra conspectum omnibus viris, ² vt picturae
quoque masculorum animalium contegantur. Atqui dati iudicibus nummi sunt: &
quod hac etiamnum pactione turpius est, supra in super matronarum & adolescentulo-
rum nobilium, ³ salarij loco exacta sunt. Minus crimine, quam absolutione, pecca-
tum est. Adulterij reus, adulteria diuisit: nec ante fuit de salute securus, quam similes
sui iudices suos reddidit. Haec in eo iudicio facta sunt, in quo, si nihil aliud, Cato testi-
monium dixerat. Ipsa ponam verba Ciceronis, quia res fidem excedit: *Accersuit ad se,*
promisit, intercessit, dedit. Jam verò, o dij boni, rem perditam! etiam noscetes certarum mulierum, C
atque adolescentulorum nobilium introductiones, nonnullis iudicibus pro mercedis cumulo fuerunt.
Non vacat de pretio queri, plus in accessionibus fuit. Vis scueri illius vxorem? dabo il-
lam. Vis diuitis? huius quoque tibi praestabo concubitum. Adulterium vbi feceris, da-
mna. Illa formosa quam desideras, veniet: illius tibi noctem promitto, nec differo: in-
tra comperendinationem, fides promissi mei stabit. Plus est distribuere adulteria, quam
facere: illud est ⁴ matribus familiae denunciare, hoc illudere. Hi iudices Clodiani à se-
natu petierant praesidium, quod non erat nisi damnaturis necessarium: & impetraue-
rant. Itaque eleganter illis Catulus, absoluto reo: *Quid vos, inquit, praesidium à nobis pe-*
tebatis? an, ne nummi vobis eriperentur? Inter hos tamen iocos, impune tulit ante iudicium
adulter, in iudicio leno: qui damnationem peius effugit, quam meruit. Quidquam fuif-
se cor-

6. PVBICA QVIES.] *Quidam libri putrida, alij, putida: sed illud teneo, & ad publicam pacem refero.*

7. TVRTVRILLÆ SVNT.] *Vacillauimus ego atque alij in hoc loco. ecce vna Isidori (è Glossario nuper publicato) notula nos firmat, à Petro Scriucrio, erudito viro suggesta: Turturilla. ita dictus locus, in quo corruptelae fiebant, quòd ibi turturi opera daretur, id est panem. Lego in extremo, id est ganex. Talia autem loca & homines tuti, non per honorem, sed contumeliam, & quia spernuntur.*

EPIST. XCVII. I. PRO POPVLO.] *Vide Ciceronem l. ad Atticum, omnia exsequentem. Fiebat autem sacrum hoc Bonae deae, per Virgines Vestae, idq; pro salute populi Romani.*

2. VT PICTURÆ QVOQVE.] *Inuenal. in Sat. VI. — sed omnes*

Nouerunt Mauri atque Indi, quae psaltria pe- D
nem

Illuc, testiculi sibi conscius vnde fugit mus,

Intulerit, vbi velari pictura iubetur

Quaecumque alterius sexus imitata figurâ est.
de ipso hoc Clodio, qui Psaltria habitu eò penetravit.

3. SALARIJ LÔCO.] *Mei & alij scripti, stillari loco. Sande Stillarium aliquis interpretetur pro additameto vel auctario, quod supra legitimam mensuram in liquidis, velut stillando, datur. Et hinc metaphorâ. Ipse mox Seneca, accessionem vocat: & Cicero, mercedis cumulum.*

4. MATRIBVS FAMILIÆ DENVNCIARE.] *Velut imperium in eas exercere, & per minas ad aliam mittere, quod plus est, quam per blanditias surrepere & illudere.*

5. FLORA-